

Prevenir les inundacions

El projecte LocAll4Flood arriba a la fase final amb conclusions que es poden aplicar a Vic i Gurb

Vic/Gurb

Jordi Vilarrodà

La història de com un projecte de recerca internacional pot acabar tenint un impacte local s'explica amb exemples com el de LocAll4Flood. Aquest mes de juny es posarà el punt final a un treball que la UVic-UCC ha liderat des del Centre Tecnològic BETA amb participació d'universitats i centres de recerca de Bulgària, Grècia, Itàlia, Malta i les Balears. L'objectiu: millorar la prevenció de les inundacions sobtades a la conca mediterrània. "És una dinàmica natural, però ara està augmentant cada vegada més la freqüència d'aquests episodis", explica la doctora Meritxell Abril, investigadora en Ecologia Aplicada del BETA.

En el cas d'Osona, el treball de camp s'ha fet a l'entorn de Vic i Gurb, amb els rius i torrents que travessen els dos municipis. El passat 17 d'abril, a Gurb, va tenir lloc la reunió final amb tots els participants en el projecte. "Del del primer moment vam tenir clar que era bàsic implicar-hi tothom." Des dels ajuntaments fins a l'Agència Catalana de l'Aigua (ACA) o els cossos de seguretat i protecció, passant també pel món educatiu, les empreses o associacions de veïns. "Hem trobat a tothom molt predisposat", explica la investigadora.

En general, la consciència del risc d'inundació en llocs com Gurb o Vic és baixa. "Vam començar per identificar els punts vulnerables, a partir de les dades o la memòria dels implicats, per introduir-los en un sistema d'alerta primerenca." Una enquesta entre la població que viu o treballa en els llocs de més risc, amb un abast de 400 persones, indicava que "no hi havia consciència de viure o treballar en zones amb risc d'inundació, perquè parlem de rius o torrents que generalment veiem amb molt poc de cabal" i tampoc se sabia gaire què fer si se'n produïa una.

El projecte LocAll4Flood ha inclòs també l'elaboració de materials educatius i divulgatius, precisament per cobrir aquest buit. "És un dels punts on hem posat més esforços." Des d'imants de neveres amb instruccions simples fins a cartells per a comunitats, o una exposició itinerant que ha voltat per

La creixuda del Mèder pel temporal 'Glòria', el gener de 2020, exemple de com un riu de poc cabal pot causar inundacions

Una trobada de tots els socis a Vic

Gurb Tots els socis de LocAll4Flood es van reunir a Vic per revisar el projecte des del seu inici, valorar les accions completades i les fites que s'han aconseguit (a la fotografia, a la Casa de Convalescència). El final de LocAll4Flood, amb finançament del pla transfronterer Interreg, no vol dir que s'aca-

bi la feina. Al contrari, des del BETA s'està treballant per obtenir més recursos que permetin continuar-la. És un acord en què els diferents actors que han signat es comprometen a seguir treballant per millorar la gestió de les inundacions de la conca del Gurri, tant en la divulgació com en solucions basades en la natura o sistemes d'alerta.

diferents llocs i ara anirà a l'Institut de Gurb. Per a les escoles es repartirà aviat un trencaclosques sobre el *funcionament* dels rius a la Mediterrània –en el cas de Primària– i un joc en línia de presa de decisions –per als alumnes de Secundària–, entre altres materials. Tot el que s'ha treballat al LocAll4Flood respecte a Osona (i també els altres llocs de la conca del Mediterrani que hi han participat) pot ser adaptable a altres llocs, i aquesta és una

de les virtuts del projecte. Els materials –sobretot els educatius– són accessibles al

Solucions que es basen en natura: un parc fluvial a Genís i Rius

web <local14flood.interreg-euro-med.eu>. Ja han tingut contacte, per exemple, amb el govern d'Andorra o amb la

Fundación Cultural del Agua. "Tot és replicable."

I què es pot fer per minimitzar els efectes d'una inundació? L'experiència ha demostrat que sovint els murs i, en general, posar més ciments a les lleres dels cursos d'aigua no és la solució. Per això s'opta per les anomenades *solucions basades en la natura*, espais on els rius o torrents es puguin expandir, per exemple amb la creació de parcs fluvials. "Es tracta de donar espai. El proble-

ma de Vic o de Gurb és que tenim trames urbanes molt denses on és difícil crear-les." També hi ha la necessitat de millorar el drenatge en zones que sovint s'inunden en episodis de pluja intensa, com podria ser el cas d'algunes dels polígons de Vic i Gurb. En el cas de Vic, un dels llocs on es veu més factible aplicar aquest tipus de mesures és el parc renaturalitzat a la zona de l'antiga adoberia de Genís i Rius, a toca del Mèder. "A més, és una zona degradada que ara pot facilitar que la gent s'acosti al riu i el conegui més", diu Meritxell Abril. LocAll4Flood posarà un projecte a disposició de l'Ajuntament. Poc més avall d'aquest indret, hi ha el tema pendent de la construcció de la passera del Gurri, que eviti accidents com el que fa sis anys va acabar amb la vida de dues persones que volien travessar-lo per anar a treballar. "El tema ha sortit en totes les reunions", afirmen els investigadors del BETA.

Amb el temporal del País Valencià es va aprendre que la reacció dels primers minuts pot ser fonamental, i es va veure que la gent podia perdre la vida per anar a buscar el cotxe. Un fil d'aigua es pot convertir, en un moment donat, en un torrent desbocat, i a la Plana de Vic ara n'hi haurà més coneixement. "No és una nova manera de gestionar les inundacions, són unes eines per tenir una visió integral, i a llarg termini d'aquest tema posem el focus en un risc en què no s'hi havia posat gaire".